

Τα διοικητικά θεμέλια και φιλοσοφία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας σύμφωνα με τον

Η

Οθωμανική

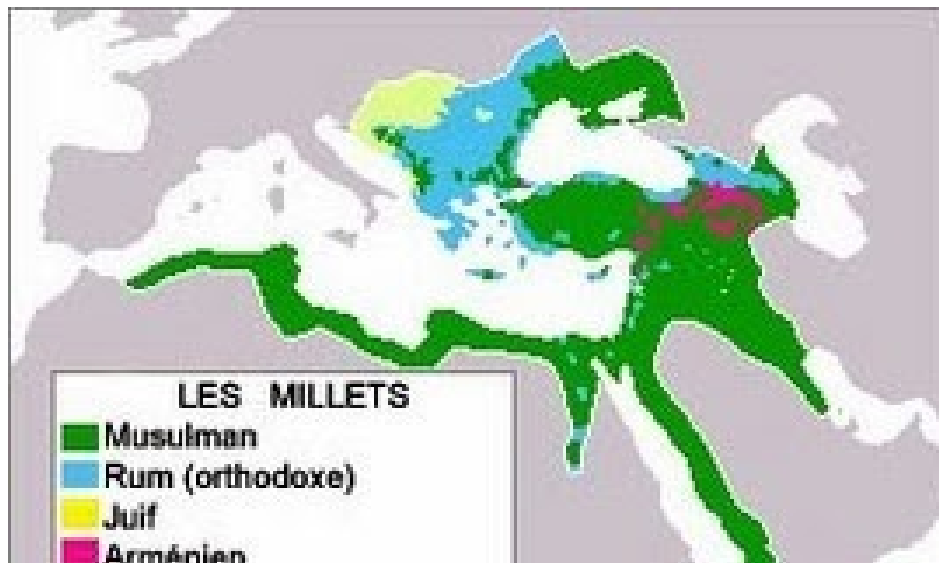
εξουσία, όπως αυτή διαρθρώθηκε κατά την μακράιωνη χρονική περίοδο από τον 15ο αιώνα ως τον 19ο, είχε ως θεμελιώδες χαρακτηριστικό τον φόβο του αρχούμενου προς τον άρχοντα. Το άτομο στο Οθωμανικό κράτος όφειλε να υποταχθεί στην εξουσία, χωρίς να την εγκρίνει η να την επιλέγει η να την αμφισβητεί. Ο δεσποτισμός του Οθωμανικού κράτους επιβαλλόταν με ένα εκπληκτικό δίκτυο σπιούνων και ρουφιάνων που περιέσφιγγε το σύνολο των υπηκόων χωρίς εξαιρέσεις. Γινόταν μια συστηματική προσπάθεια να ελεγχθεί το σύνολο του πληθυσμού της υπαίθρου, είτε με την επίδειξη στρατιωτικής ισχύος, είτε με μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών, πρακτική που υπήρξε ιδιαίτερα

Ο φόβος, η καχυποψία, η κρυψίνιοια, η κατάδοση καλλιεργήθηκαν συστηματικά, ενώ τα ανηλεή βασανιστήρια θεσπίστηκαν για την απόσπαση πληροφοριών και ομολογιών. Η δια του τρόμου υποταγή είναι ο υπέρτατος κανόνας του Οθωμανικού συστήματος. Σύμφωνα με την πολιτική φιλοσοφία των Οθωμανών η επιβίωση του Οθωμανικού συστήματος εξαρτάται από την δυνατότητα του εκάστοτε Σουλτάνου να τιμωρεί ή να επιβραβεύει τους υπηκόους του ανά πάσα στιγμή, ώστε οι υπήκοοι να ζουν μεταξύ φόβου και ελπίδας. Τα στοιχεία αυτά οικοδομούσαν ανθρώπους με αυταρχική προσωπικότητα που στελέχωναν όλες τις βαθμίδες της Οθωμανικής Διοίκησης.

Το αυταρχικό άτομο είναι πειθήνιο και χαμερπές έναντι των ανωτέρων του και τυραννικό έναντι όσων εξουσιάζει. Ο αυταρχισμός αυτός αναμφίβολα χαρακτηρίζει όλο τον μεσαίωνα και την φεουδαρχία που επικρατούσε στην Δυτική Ευρώπη, αλλά ακόμη περισσότερο στην Οθωμανική Αυτοκρατορία η σκληρότητα και η αυθαιρεσία ζευγάρωναν με τον ολοκληρωτισμό και καταδίκάζαν τον βίο του απλού πολίτη σε μια ατέρμονη παραμονή στο σκοτάδι. Ακόμη και η περίφημη ανοχή στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε φυλής μέσω του συστήματος των millet (Θρησκευτικών κοινοτήτων εντός της Αυτοκρατορίας), είχε μια βαθιά ρατσιστική και διχαστική έμπνευση. Και αυτό γιατί οι θρησκευτικές κοινότητες δεν ήταν ίσες μεταξύ τους, ούτε είχαν την ίδια μεταχείριση από την πολιτική εξουσία. Ουσιαστικά κάθε θρησκευτική κοινότητα -πλην των Μουσουλμάνων που ηγούνταν- λάμβανε μια αξιολόγηση και έμπαινε σε μια κλίμακα διαβάθμισης σύμφωνα με την οποία της απονέμονταν διάφορα προνόμια. Όλα όμως τα millet ήσαν κατώτερα από

τους Μουσουλμάνους και ουσιαστικά υπόκεινταν στην διάκριση τους - στο έλεος τους μάλλον. Σύμφωνα με την ρατσιστική αυτή λογική ο πρώτος μορφωμένος Φαναριώτης της Βλαχίας ήταν κατώτερος από τον τελευταίο Μουσουλμάνο.

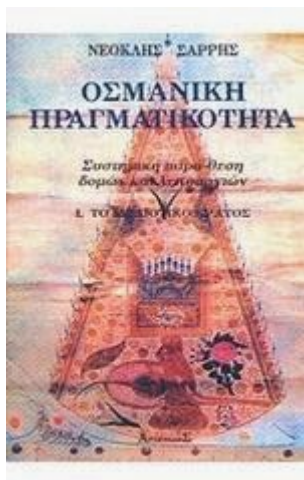

Επίσης ο διαχωρισμός των Millet είχε ως κίνητρο την λογική του “διαίρει και βασίλευε”. Ουσιαστικά η κεντρική εξουσία διατηρούσε μια σειρά από διαχωρισμούς ώστε να διαιωνίζεται ευκολότερα η ισχύ της και σε καμία περίπτωση δεν προσπάθησε να δημιουργήσει ένα ιδανικό γύρω από το οποίο θα συνασπίζονταν οι κατακτημένοι λαοί. Κάθε άλλη αυτοκρατορία που δημιουργήθηκε και διατηρήθηκε, προσπάθησε να συνδέσει τους λαούς επί των οποίων ήρχε με ένα ιδανικό. Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία χρησιμοποίησε την χριστιανική θρησκεία, η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία την ιδιότητα του Ρωμαίου πολίτη κτλ. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία στεγανοποίησε και γκετοποίησε όλους τους λαούς της σε τέτοιο βαθμό, ώστε όταν στα μέσα του 19ου αιώνα προσπάθησε να δημιουργήσει μια Οθωμανική πολιτική ταυτότητα, η προσπάθεια αυτή άφησε παγερά αδιάφορους τους μη ισλαμικούς λαούς. Ουσιαστικά το Ισλάμ απέτυχε να επικρατήσει σε εδάφη και σε λαούς που κατείχε επί αιώνες γιατί δεν πρόσφερε τίποτε πλέον του φόβου, της κρατικής βίας, της κρατικής τρομοκρατίας και του αυταρχισμού.

(για την συναρμολόγηση) I. B. Δ.

Πηγή:(το μνημειώδες έργο το οποίο σας συστήνω ανεπιφύλακτα να διαβάσετε)

Νεοκλής Σαρρής, Οσμανική Πραγματικότητα (τόμοι I, II) , εκδόσεις Αρσενίδη

Επίμετρον

Δεν χωρεί καμιά αμφιβολία ότι η προβληματική των ελληνοτουρκικών σχέσεων, που συγκροτούν ένα στρατηγικής σημασίας ζήτημα συνυφασμένο με την πολιτική και πολιτιστική ύπαρξη του ελληνισμού, εκτείνεται πολύ πέρα από τα γνωστά θέματα, όπως είναι το Κυπριακό και οι βλέψεις της Τουρκίας στο Αιγαίο και τη Δυτική Θράκη. Για κάποιον που αγνοεί το ιστορικό και κοινωνικό περιεχόμενο της ελληνοτουρκικής αντιμαχίας, είναι αδύνατο να γίνει κατανοητό το πρόβλημα και η ιδιαιτερότητα που παρουσιάζει.

Στο έργο του αυτό, ο Νεοκλής Σαρρής, καθηγητής του τμήματος Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου και από τους πιο εμβριθείς μελετητές των ελληνοτουρκικών σχέσεων, αναλύει σε βάθος τους θεσμούς και τις δομές της κοινωνίας και του κράτους των Οσμανών- Τούρκων και τη θέση του Ελληνισμού μέσα σ' αυτά. Κατάπληκτος ο αναγνώστης θα διαπιστώσει ότι η διάταξη των σχέσεων Ελλήνων και Τούρκων παραμένει αναλλοίωτη για αιώνες μέχρι τις μέρες μας. Ο συγγραφέας έχει χρησιμοποιήσει άφθονο βιβλιογραφικό και αρχειακό υλικό, με τρόπο ώστε να παρέχεται μια σφαιρική και ολοκληρωμένη εικόνα του αντικειμένου, και προσδίδει νόημα και περιεχόμενο στην τουρκική αντιμαχία, δίχως μισαλλοδοξία και πάθος, αλλά με τη νηφαλιότητα και τη σιγουριά που παρέχει η βαθιά και στέρεη γνώση.

Πηγή: istorikathemata.com